

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani, Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisil se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.959.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 24. decembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 147.

Božične misli

Kakšne so neki božične misli slovenskega trgovca, obrtnika, industrijca?

Prav drobna je njihova poezija, prav malo je romantike v teh mislih, zakaj preveč obupni so akordi vsega našega gospodarskega snovanja. Kdo bi si bil mislil še pred enim letom, še pred šestimi meseci, da bo tudi k nam preko noči vdrila pošast resne, stvarne gospodarske krize, da bo na mah razoral našo gospodarsko delo in ustvarila sedanje brezupno stanje?

Začelo se je prav za prav poleti, avgusta meseca. Nihče ne ve odkod in kako se je naše javnosti polastilo globoko nezaupanje do denarnih zavodov, do naših starih in solidnih institutov. Dvig hranilnih vlog je bil tolikšen, da je imobiliziral kredite v trgovini, obrtnosti in industriji in odslej se moramo boriti skoro za vsak mesec, za vsak teden, za vsak dan.

Pritisk s te strani je postal v tednih pred božičem uprav horenden. Denar, kredit ne cirkulira več z ono naglico, ki je bilo nanjo prikrojeno naše celokupno gospodarsko delovanje.

Tej nadlogi se je pridružila oslabitev konzumenta. Predbožični meseci so bili za trgovino ekzistenčne važnosti. Koliko premore konzument pa se je pokazalo že v drugi polovici oktobra in potem ves november. Najstrašnejšo sliko je dala tetosnja ztata nedetja. Trgovine ves dan prazne, komaj tu in tam si na ulici zagledal človeka, ki je bil prestopil prag trgovine in nesel pod pazduho božično darilo ali drugo božično potrebščino.

Le priznajmo si: V naših meščanskih, uradniških, nameščenskih in v nemali meri v naših trgovskih in obrtniških krogih je izbruhnila kriza, da je pero ne more niti opisati. Konzumentska moč je padla do minima. Nacionalni dohodek v Dravski banovini skoraj smo čuli na zadnji plenarni seji zbornice TOI se je skrčil za tričetrt milijarde Din. To je številka, ki je tembolj okrutna, ker nam je naš dosedanji nacionalni dohodek garantiral le minimalno življenjsko obliko, sila skromen življenjski standard. Kaj je povprečni dohodek našega človeka, tudi srednje situiranega, napram podobnemu človeku v drugih državah, kjer pravijo, da divja kriza s silovitostjo zimskega viharja? O bogastvu med nami ne more biti govora.

Padec konzuma pa ni omejen na naša mesta. Prav tako okrutna je v naših industrijskih središčih in v vaseh. Na tisoče in tisoče imamo brezposelnih delavcev. Živi se samo še za animalno življenje.

In vendar če pogledamo gospodarskemu položaju do dna in v srce, opazimo, da pri nas ne bi smelo biti pesimizma v tem smislu, da ne bi vedeli izhoda iz sedanje zadrege.

Izhodi so tu, samo povzpeti se moramo do večje pridnosti in podjetnosti, do večje energije, do primerne akcije.

Vzemimo položaj naše industrije. Vsi naši sosedi so že zdavnaj potrgali svoje trgovinske pogodbe z nami in šli v svoji brezmejni avtarkiji tako daleč, da se ne zmenijo za jutrišnji dan in da, računajoč na našo liberalnost, zadajejo vsak dan hude rane našemu izvozu, sami pa svoj uvoz še povečujejo z vsemi razpoložljivimi metodami sodobne mednarodne trgovine.

Naši državci bi bilo lahko, da z enostavnimi dekreti zaščitijo naše industrije in da jim s tem ustvari notranje tržišče, ki ga zdaj izpodkopujejo industrije tujih narodov. Uprav na dlani so števil-

ke o uvozu blaga, industrijskih sirovin, pa tudi izgotovljenih strojev, ki bi jih lahko izdelovali doma, ki jih že izgotavljamo, a ki jim cene pobija inozemska industrija in inozemska konkurenca.

Ogromne količine naših zlatih deviz romajo mesečno v inozemstvo, ker uvažamo predmete, ki se izdelujejo tudi doma.

Že s primerno zaščitno carinsko politiko v teh dveh pravcih bi se dalo doseči ogromne izboljške, da ne govorimo o tem, da pridobimo s takimi carinami in z drugimi, podobnimi že krepke kompenzacijske objekte za naš izvoz poljedelskih in šumarskih izdelkov in pridelkov.

Na drugi strani je treba poživeti našo notranjo investicijsko politiko. Konstruktivne in produktivne investicije se same obrestujejo. Denarja je dovolj, a podjetnosti v takih časih bi ne smeli izpodjesti. Občinam, mestom, banovinam in drugim javnim korporacijam je treba pustiti proste roke, da po svoji banovinski in lokalni uvidenosti uravnajo svoje investicijske načrte in jih izvedejo v dobro banovinskega in lokalnega gospodarstva.

Drugi ukrepi so potrebni na davčnem polju. Tu so zahteve naših stanov znane in je zlasti pridobnina ona rak-rana, ki ji je treba v najhujšem času od pomoči.

A pri vsem tem si ne prikrivamo glavnega dejstva, ki nam lahko omogoči izhod iz sedanje krize, ki nam lahko prinese naša žalobna božična premišljevanja.

To je preobrat v nas samih v našem šolstvu, v vsem javnem življenju. Preobrat namreč v idealih vzgoje, v vsem načinu našega dosedanjega življenja.

Pred 6. januarjem, da vzamejo ta datum kot zgodovinsko oporišče in ponozorni predmet, smo tičali v globokem, zaslepljenem strankarstvu. Molohu stranke je bilo posvečenih 10% vsega javnega dela in snovanja.

V ospredje našega življenja, vzgoje, šolstva in tudi znanstva pa bi morala sedaj stopiti praktična vprašanja gospodarskega pionirstva. Le priznajmo si, da med nami ni podjetnosti v velikem slogu, da se naša trgovina še ni modernizirala in opremila z najsodobnejšimi metodami dela in uspeha. Več gospodarskega in poslovnega pionirstva, več širokopoteznosti več podjetnosti, več strokovne priprave, več gospodarskega graditeljstva potrebujemo pa nam bo vsem boljše šlo in drugi božični prazniki bodo svetlejši.

V tem oziru je treba tudi preorijentacije javnega mnjenja napram gospodarstvu, ki zasluži danes največjo pozornost. Gospodarskim vprašanjem posvetiti vso brigo in jih tretirati tako, kakor v resnici zaslužijo. Demagogiji ni danes mesta. Krvavo potrebujemo konstruktivno, smotreno gospodarsko delo na vseh poljih.

O božiču se je rodilo novo življenje. Naj nam letošnji božič prinese razsvetljenje v tej smeri in odpre vrata v novo, od nas hoteno in na poštenih gospodarskih načelih zasnovano novo dobo gospodarske stvariteljnosti.

Vsem pa, ki so v hudem gospodarskem boju, kličemo:

Dvignite glave naj bo pot še tako trnjeva, napočil bo dan, ko bodo Vaši ideali poštenega gospodarskega ustvarjanja zmagali na vsej črti!

Položaj trgovine, obrti in industrije v Sloveniji

Iz poročila predsednika Zbornice TOI g. Ivana Jelačina o delovanju zbornice v dobi od 6. junija do 18. decembra 1931

Nemirno, v poslovnem oziru zelo težko polletje

Drugo polletje letošnjega leta, za katerega mi je čast podati na današnji plenarni seji poslovno poročilo, je bilo v gospodarstevnem oziru nestalno in nemirno, v poslovnem oziru pa zelo težko. Pod vtisom nepričakovanih preokretov v trgovinski politiki najmočnejših industrijskih držav so nastale v mednarodnem plačilnem prometu znatne težkoče, ki so povzročile po celem svetu niz ukrepov za omejitev uvoza blaga. V dobi, ko se je pri nas upeljevala popolna svoboda deviznega prometa, so se v sosednjih državah uveljavljale že dalekosežne omejitve razpolaganja z inozemskimi plačilnimi sredstvi in čez noč je devizna politika postala glavni instrument za regulacijo mednarodnega blagovnega prometa. Razumljivo je, da se je položaj naše eksportne trgovine in industrije pod takimi prilikami od dne do dne postraval ter da je postalo plasiranje naših izdelkov na inozemskih tržiščih do skrajnosti otežkočeno.

Izreden padec cen živinorejskim proizvodom — Trgovski promet padel na polovico

Na notranjem tržišču so prišle posledice izrednega padca cen živinorejskim proizvodom in drugim pridelkom do močnega izraza v tem, da se je kupna moč kmetov ponovno občutno zmanjšala. Državna intervencija v prilog žitorodnih krajev je imela za naše zbornično področje za posledico, da se je cena kruhu in moki dvignila visoko nad svetovno pariteto. Od tega niso bila prizadeta samo mesta in industrijski kraji, marveč tudi široki predeli podeželja, kjer prebivalstvo ne pridela dovolj pšenice za lastno prehrano. Naši kmetijski sloji, ki se bavijo v pretežni meri z živinorejstvom, vinogradništvom, hmeljarstvom in sadjarstvom, torej s panogami, ki so postale v zadnjem času naravnost pasivne, izkupijo za svoje proizvode premalo, da bi mogli kriti vse svoje potrebe, zato je ponekod nastopilo rapidno zadolževanje. Kupna moč kmeta za industrijske izdelke je skoro prenehala in tako je bila ena industrijska panoga za drugo prisiljena skrčiti produkcijo. Ponekod se je to zgodilo v tej obliki, da se je od dveh izmen prešlo na samo eno izmeno, ponekod se je zopet skrčilo število obratnih dni v tednu — posebno velja to za premogokopne revirje, — drugod pa se je moral stalež delavstva v mnogoštevilnih obratih zmanjšati. Obseg trgovskega prometa se je spričo danih prilik zmanjšal povprečno na polovico, kar je imelo svoje neprijetne posledice tudi za kreditne prilike.

Zmanjšanje dohodka za tri četrte milijarde

Mislím, da ne bom mnogo pogrešil, če rečem, da se zmanjšanje gospodarskega dohodka našega zborničnega področja v tekočem letu napram prejšnjim letom lahko ocenim s tričetrt milijarde dinarji. Položaj zborničnega predsednika mi pri tem nalaga dolžnost, da s tega mesta opozorim, da pri kaotičnosti razmer, ki vladajo v celem svetovnem gospodarstvu, ni izgleda na skorajšnje

zboljšanje prilik. Naravnost iluzorno pa bi bilo misliti, da obstoja v kratkem možnost povratka v leta dobrih konjunktur. Zato bo vsa umetnost v tem, da se naše gospodarstvo čimprej znajde v novi situaciji in prilagodi zmanjšanemu obratovanju in dohodkom.

Zbornica kot institucija, katere zakoniti namen in dolžnost je, proučevati vse pojave gospodarskega življenja in ocenjevati njih vpliv na podjetnost in ekonomsko aktivnost svojega področja, se je tudi v tej težki dobi z vso vnemo posvetila svoji nalogi ter v polni meri zadostila vlogi, ki ji pripada kot tolmaču in posredovalcu med oblastmi na eni ter gospodarskimi krogi in javnostjo na drugi strani.

Težave pri žitnem prometu

Ko je pričela meseca julija intervencija privilegiranega izvoznega društva v korist žitorodnih krajev in so izšle odredbe o uvedbi žitnega režima, ki so imele za mlinarske kroge in vso žitno trgovino najdalekosežnejše posledice, je zbornica takoj sklicala anketo interesentov ter si prizadevala, da s svojimi opozorili in nasveti olajša strogi režim kontrole mlinov in reglementacije prometa z mlevskimi izdelki. Zbornica je v svojih spomenicah opozorila na niz odprtih vprašanj in specialnih momentov pri žitnem in mlevskem prometu v Dravski banovini in podčrtala posebno splošno nazadovanje produkcije domačih mlinov v zadnjih mesecih. Ko je prišlo do maksimiranja krušnih cen, je zbornica uspešno posredovala, da se vprašanje določevanja cen uredi zadovoljivo i za interese, kakor tudi za konzumente.

Napetost na denarnem trgu

Kreditna napetost, ki se je pojavljala že v poletnih mesecih, je pričetkom jeseni, vsled pojačanega dviganja hranilnih vlog in nastalega pomanjkanja gotovine povzročila, da se je morala svoboda dviganja hranilnih vlog in dobroimetij pri denarnih zavodih znatno omejiti. Te ukrepe je uveljavilo Društvo bančnih zavodov s 25. septembrom, torej v teku najjačje jesenske sezone, ko je potreba po gotovini in kreditih v poslovnem svetu najjačja. Napetost se je pozneje meseca oktobra in novembra še znatno stopnjevala in povzročila močan zastoj v poslovnem življenju.

Po prvotnih ukrepih denarnih zavodov je bilo celo vzdrževanje obratov velikih industrijskih podjetij ogroženo in je zato zbornica takoj sklicala dne 15. oktobra t. l. anketo predstavitev vseh gospodarskih panog, denarnih zavodov, stanovskih organizacij in predstavitev oblasti, na kateri so bile sklenjene obsežne mere, ki naj bi pripomogle k večji likvidnosti denarnega trga in naj bi olajšale cirkulacijo gotovine. Zbornica je pri tej priliki ugotovila, da rabi zbornično področje dnevno za tovarnino in železniške pristojbine povprečno 1-2 milijona dinarjev, za carino 1-5 do 1-8 milijona dinarjev ter za delavske mezde 2-8 do 3 milijone dinarjev, torej skupno ca 5-5 do 6 milijonov dinarjev gotovine, da more zadostiti te-

Nadaljevanje na 3. strani.

Ferdo Jelenc, učitelj Gostilničarske obrtno-nadaljevalne šole v Ljubljani:

Kako dvigniti usposobljenost našega gostilničarstva

Na Privozu št. 11 je bila letošnja jesen predana svojemu namenu stavba Gostilničarskega doma. Večji del stavbe je posvečen izobraževanju gostilničarskega stanu ter obsega za to potrebne prostore v takem številu in obsežnosti in tako pametni razporeditvi, da se človeku smeje srce. Zveza gostilničarskih zadrug je torej pod načelovanjem gospoda Frana Kavčiča dosegla na polju izobraževalnega svojega dela ono etapo, s katere je uspešno operiranje v obeh drugih ozirih že pri navadni pameti in ob navadnem poteku stvari zagotovljeno. Ta dva druga ozira sta, eden še materialne narave, to je primerna oprema prostorov, drugi pa bolj duhovni, to je pametna in časa primerna ureditev in vršitev strokovno-izobraževalnega dela.

Objasniti naloge, cilje in s temi skladno metodo gostilničarskega strokovnega izobraževanja je namen pričujočih vrstic. Ime »gostilničar« in vse, kar je od njega izpeljano, naj tu krije vsa podjetja za preskrbovanje gostov, tudi tista, ki so si v skrbeh, da razodenejo svoje velikost ali posebnost svojega obratovanja, nadela razna, dostikrat tuja imena, kakor hotel, restavracija, kavarna i. t. d. Tudi ime »osebje« naj se vzame v svojem polnem pomenu ter naj krije tudi gospodarja, saj si lasti ta vse kreposti in znanje, ki jih zahteva poklic od njegovih nastavlencev, in to v potencirani meri, in je njegova naloga še povrh, spraviti njih delo v učinkovito enoto.

Gostilničarsko osebje se loči na splošno v tri skupine, namreč v natakarsko, kuharsko in portirsko osebje. Natakarsko in kuharsko osebje preskrbuje hrano, portirsko osebje pa stanovanje ali sobe. Natakarsko in portirsko osebje stopa z gosti v neposreden stik, je torej prodajalno ali trgovsko osebje, torej istovetno s trgovskim pomočnikom, kuharsko osebje pa proizvaja ali predelava, je torej obrtniško osebje v običajnem pomenu besede. Ta delitev in prispodoba kaže že jasno, kam se ima izobraževanje vsake vrste osebja usmeriti: Pri natakarski in portirski na dobrega prodajalca, ki vé, kaj odjemalec, tukaj gost potrebuje, in ga zna zadovoljiti, pri kuharski pa na večšakškega izdelovalca, ki zna izdelati in prodajalcu staviti na razpolago, kar je ta za potrebno spoznal.

Gostilniško prodajanje se odlikuje od trgovskega po tem, da prodaja gostilna blago in usluge, in sicer v jedilnem obratu oboje obenem, v sobnem pa samo usluge. V kolikor tiče usluge v neposrednem osebnem delu, se imenujejo postrežba, usluga pa je tudi to, če stavimo gostu na razpolago prostor, v katerem spi ali je, torej gotovo udobje.

Seveda je v gostilni po velikosti obrata potrebno tudi drugo osebje, vodilno, pisarniško, težaško in pomožno. Izobrazba tega ne more biti predmet pričujoče razprave. Tudi ni z ločitvijo najvažnejšega osebja v tri skupine rečeno, da enemu ni treba vedeti, kaj dela drugo, temveč, čim bolj pozna vsak celo obratovanje, tem boljše. Čim manjši je obrat, v tem več smereh se bo moral posameznik zares udeleževati in tudi gospodar vršiti delo, ki ga v velikih obratih morebiti vrše primeroma nizki nastavljenici. Za nas naj predstavlja natakarski prodajalec blaga (jedi in pijač), udobnosti in postrežbe, portirski prodajalec udobnosti (sob) in postrežbe, kuhar pa izdelovalca.

Iz dosedaj povedanega je jasno razvidno tudi to, kar ima gostilna svojemu odjemalcu nuditi: Dobro blago, blagodejno udobje in iskreno postrežbo. To je malo ali veliko, kakor se vzame. Malo če se vzame, kar zadostuje za zadnjo silo, za vegetiranje in za domačo rabo, veliko, če se hoče biti res na mestu, če se hoče cveteti in pobiti tujo konkurenco. Zlata reka tujskega prometa se bo v najmočnejšem toku odce-

pila tja, kjer ji bodo izkopani najboljši kanali. Ti kanali, ki naj jo vjamejo, so naše gostilne. Naši lepi kraji pa so za nje pripravljeni teren. Na nas pa je, da izobrazimo delavce in inženjerje, ki jih bodo prav izkopali in vzdrževali, da bodo namakali zemljo našega gospodarstva, posebno pa trgovstva.

Pri razpravi, kakor je pričujoča, ne sme igrati velike vloge to, kar je, temveč moramo vpreti pogled na to, kar naj bo. Jasno je, da je gostilničarju potrebna najuniverzalnejša usposobljenost. Kako mu to preskrbimo, o tem hočemo premišljevali. Njegov vočigled in vpričo dejstva, da je njegova izobraževalna pot in njegovo delo eno najmanj urejenih, morajo biti nujno nedostatki veliki.

Podeželska trgovina in vinska kriza

(Dopis iz brežiškega okraja.)

Položaj podeželske trgovine je v obče težak. Posebno težak pa je sedaj v dobi vedno občutnejše krize. Podeželski trgovci smo odvisni v prvi vrsti od kmeta in kmetu se slabo godi, slabše nego si marsikdo more misliti. Kmečki pridelki nimajo skoraj nobene prave cene, ne živina, ne les, ne vino. Vinorodni kraji so osobito prizadeti. Kmečko gospodarstvo v teh krajih je usmerjeno v prvi vrsti na vino, ki ga ni mogoče spraviti v denar. V vinu ima vinogradnik investiran poleg dela in truda celega pol leta tudi svoj denar, katerega je izdal za obdelovanje, dnine, galico itd. Ako v teh krajih ne obrodi vino, je že v normalnih časih nastopala kriza z večjo ali manjšo ostrino. Sedaj smo hvala Bogu imeli zadnja leta razmeroma ugodne letine, nastopila pa je druga kriza, kriza v pomanjkanju denarju in vina ne moremo spraviti v denar, ker ni kupcev, dasi je cena tako nizka, da krije komaj vinogradnikovo režijo. Preje smo večkrat mislili in domnevali, da nas ovira dalmatinsko in banaško vino. Oboje je od nas skoro izginilo, od kar je cena našemu vinu tako padla, da vino iz drugih krajev ne vzdrži konkurence. Naši vinski trgovci sami izjavljajo, da se jim ne splača več kupovati vina drugod, ker je vino drugod radi visoke voznine za naše prilike predrago. In vendar naši vinogradniki svojega vina navzlic temu ne morejo spraviti v denar. Nočem in nisem poklican soditi, ali in v koliko je nakupna cena v pravem skladu s prodajno ceno, vendar pa moram ugotoviti, da pretežen del razlike med obema cenama pade na državno, banovinsko in občinsko trošarino, ki ponekod skupaj znese skoraj več nego znaša cena vina. In to trošarino mora gostilničar, če nima založne kleti, in večina jih nima, plačevati v naprej, to se pravi: gostilničar mora plačati za vino pravzaprav dvojno ceno, eno za vino samo, drugo za trošarino.

Za oprostitev plačevanja kuluka

Po zakonu o samoupravnih cestah se je za gradbo in vzdrževanje cest uveljavilo uporabo ljudskega dela, ki se lahko nadomesti z odkupnino za osebno delo. Ljudsko delo se po tem zakonu sme odrediti samo, kolikor ne bi mogla izvršiti teh poslov samoupravna telesa iz svojih denarnih sredstev (§ 67.). Analogno se torej tudi odkupnina za ljudsko delo ne more pobirati, ako niso dani pogoji za ljudsko delo.

Po § 67. navedenega zakona se mora za občine določiti poseben program dela za gradbo in vzdrževanje cest I. reda in šele, ko je ta program določen, sme banska uprava po 5. odstavku tega paragrafa predlagati ministru za gradbo, da izda potrebne uredbe, ako bi občina ne izvršila svojega letnega programa brez tehtnih razlogov. Kuluk za občine je torej že po sedaj javljane u zakonu samo fakultativen, to je pobira se samo, kolikor bi občine ne mogle izvršiti program dela iz svojih denarnih sredstev. Vezana pa je opustitev ljudskega dela na dovoljenje ministra za gradbo.

Mestni občini Ljubljana in Maribor sta si za gradnjo in vzdrževanje cest, ki spadajo v njihovo področje, oskrbeli

primerna sredstva v svojih proračunih za leto 1930 in 1931 in jih tudi v polni meri pobrali. Radi tega sta tudi občinska odbora obeh mest sklenila naprositi ministrstvo za gradbo, naj jih oprosti pobiranja kuluka, ker so si v dovoljni meri poskrbeli za vzdrževanje in gradbo svojih cest potrebna sredstva v svojem proračunu.

V zakonu utemeljeni predlog obeh občin je ostal brez uspeha, ker bi sicer davkoplačevalci v obeh mestih ne dobili plačilnih nalogov za plačilo kuluka. Plačilo kuluka, ki pada ravno v čase najobčutnejše krize, občutijo ljubljanski in mariborski davkoplačevalci za tem večjo ostrino, ker so stroške za gradnjo in vzdrževanje cest poravnali z dokladami in drugimi dajatvami v letu 1930 in 1931 in pomenja zanje pobiranje kuluka dvojno bremenitev, katere zakon brez dvoma ni nameraval.

Zato je stavil v plenarni seji Zbornice TOI dne 19. t. m. zbornični podpredsednik g. Eng. Franchetti predlog, naj se Zbornica obrne na g. ministra za gradbo s prošnjo, da občini Ljubljana in Maribor iz gornjih razlogov oprosti plačevanja kuluka za občinske ceste za leto 1930 in 1931.

Gostilničarji pa se morajo navdušiti za napredek. Danes stoji stvar tako, da sta se za gostilničarsko-gospodinjstvo tečaj v Rogaški Slatini, ki ga je razpisala mariborska Zveza gostilničarskih zadrug za november, priglasili samo dve udeleženci, čeravno je kraljevska banska uprava dala na razpolago učne prostore s prenočiščem vred in učne moči. Namesto da bi se mišice vpričo krize napele, je torej strumnost padla. Razpis za natečaj se je za januar ponovil.

Prihodnjic bomo na podlagi danes spoznanega specificirali zahteve, ki jih stavi smoterna izobrazba gostilničarstva, posebno pa smoterna izobrazba naraščaja.

Ob težavah v obtoku denarja je docela naravno, da so prizadeti tudi gostilničarji, ki ne morejo zalagati za njihove razmere ogromnih vsot, da bi se oskrbeli z vinom za daljšo dobo, ali, kakor je bilo svojčas v navadi, da bi kupili vino za celo leto v naprej. V naše kraje so zahajali svoj čas gostilničarji iz cele dežele in kupovali znatne količine vina. Sedaj bi na prste ene roke lahko seštel tiste, ki so pri nas kupili letos znatnejše količine, drugi pa na razna vabila enostavno odgovarjajo, da nimajo toliko denarja, da bi se mogli oskrbeti z vinom za daljšo dobo.

O naši vinski krizi se je pri nas že veliko pisalo in govorilo, ostalo pa je več ali manj pri besedah. Sedaj čujem, da se je s tem vprašanjem pečala tudi gospodarska sekcija poslanskega kluba in načela vprašanje na pravem kraju — pri trošarini. Sicer ne verjamem, da bi mogla država trošarino kratkoma odpraviti, ker bi morala v tem primeru iskati drugih dohodninskih virov, ki bi bili morebiti še občutnejši, mnenja pa sem, da bi bilo v stvari že veliko pomagano, če bi se trošarina na vino na eni strani znižala za toliko, da bi z vsemi dokladami in nakladami vred ne smela znašati več nego 150 Din za 100 l, na drugi strani pa naj bi se pobirala šele takrat, kadar gostilničar sodi nastavi na pipo, kakor se je pobirala pri nas v predvojnih časih.

To so moje misli glede omiljenja vinske krize, katere sem si ustvaril ob različnih pogovorih z gostilničarji in vinogradniki. Trgovina v vinorodnih krajih je toliko odvisna od pravilne in pravične ureditve vprašanja vinske krize, da bi v interesu pozitivne trgovine nujno želeli, da merodajni faktorji posvete temu vprašanju polno pozornost, kajti z odpravo vinske krize bo v vinorodnih krajih odpravljena tudi gospodarska kriza.

A. M.

Po svetu

Za začasno opustitev prisilne poravnave izven konkurza so se izrekli gospodarski krogi v Bački. Predlagalo se je, naj se pri vsaki prisilni poravnavi s strogo preiskavo ugotovijo pravi vzroki prošnje za poravnavo.

Cene žarnic v Nemčiji so znižane zopet za 10 odstotkov. Relativno znižanje proti predvojnimi cenam je za glavne vrste sedaj ca. 60-odstotno.

Število poravnav v Češkoslovaški je bilo v novembru 337 proti 262 v oktobru (lani 444 in 346).

Zunanja trgovina Češkoslovaške pada; v novembru je znašal ves zunanjetrgoviski promet 2153 milijonov Kč proti 2983 milijonom v lanskem novembru. V prvih enajstih mesecih je znašal promet 22.500 milijonov Kč, lani v isti dobi pa 30.500 milijonov.

V Berlinu nameravajo vpeljati takozvano govorilno borzo, trikrat po eno uro na teden v uradnih prostorih Berlinske borze. Na tej borzi se ne bodo smele sklepati nobene kupčije. Smatrajo jo za predhodnika k eventualni otvoritvi prostega prometa na Berlinski borzi v pričetku bodočega leta.

Glede zaščite domačega jugoslovanskega premoga se je vršila zavezna konferenca v Beogradu in se je opetovano zahtevala izločitev inozemskega in poraba domačega premoga; Francija, Belgija in Ogrska naj bi nam bile v tem oziru vzor.

Mednarodna zveza cevi se bo v začetku januarja posvetovala v Haagu glede podaljšanja kartela. Kartel bo skoraj gotovo podaljšan, ker doslej še ni bilo nobenega ugovora. Kvote bodo na novo razdelili.

Mednarodni borzni indeks je v tednu od 5. do 12. t. m. zopet padel in je dosegel novo rekordno globino 41,5, pri čemer je indeks na koncu leta 1927 enak 100.

Obtok bankovcev v Nemčiji je v znesku 4538 milijonov mark krit kot v prejšnjem tednu s 25,6 odstotki.

Ruska petletka bo izvršena v štirih letih; tako je povedal Kalinin na sestanku vsruskega centralnega izvršilnega odbora.

Cena bencina v Češkoslovaški je glede na rastoče svetovnotržne cene z 18. t. m. povišana za 5 vinarjev pri litru; samo za Prago to zvišanje ne velja.

Holandski Lloyd izkazuje za preteklo leto zgubo 8.500.000 hol. goldinarjev (eto prej zguba 4.600.000 gold.) in je najbrž vsa glavnica izgubljena.

Letošnji svetovni žitni pridelek je taksiran pri pšenici na 977 milijonov met. stotov (lani 1010), pri rži na 295 (253) in pri ječmenu na 266 (477), torej mnogo nižje kot lani. Da se tendenca kljub temu ne učvrsti, so vzrok velike svetovne zaloge in padeč konsuma.

Dohodki delavcev, uradnikov in nastavlencev v Nemčiji so padli v prvem letošnjem polletju napram isti lanski dobi za tri milijarde mark, kar je relativno največji padeč v zadnjih 50 letih.

Kokonov v Italiji so pridelali letos 34.500.000 kg proti povprečno nad 50 milijonov kg v letih 1927—1930.

Zlato kritje v Holandiji v obtoku se nahajajočih bankovcev je doseglo skoraj 90 odstotkov in znaša 907 milijonov hol. goldinarjev.

Brezposelnost v Franciji narašča; uradni podatki govorijo o tedenskem prirastku 12.000 do 16.000 oseb, zasebna poročila pa o 40.000 do 45.000 oseb. Glavni vzrok naraščanja je angleški funt.

Cena smotk v Ogrski je znižana deloma za 20 odstotkov, cena tobaka, cigarete itd. je ostala nespremenjena.

Cena bakra je Mednarodni bakreni kartel zvišal od cents 7 na cents 7-50. To močno zvišanje je znamenje, da so difference med producenti bakra poravnane. Produkcija bakra je definitivno znižana za 26 odstotkov.

Cena cina je Mednarodni kartel zvišal za 10 odstotkov. Najprvo so produkcijo znižali, nato pa cene zvišali. Je zmeraj tako.

Opozarjamo na današnji oglas — karlotke »AGRIPPE«.

Položaj trgovine, obrti in industrije v Sloveniji

Nadaljevanje članka s 1. strani.

kočim potrebam. Zbornična prizadevanja so šla zato predvsem v tej smeri, da se za vsako ceno prepreči primer, da bi kako večje industrijsko podjetje prišlo vsled pomanjkanja gotovine v položaj, da ne bi moglo več točno izplačevati svojih delavcev, ali pa celo moralo ustaviti obrat, nadalje si je zbornica prizadevala, da pomiri neutemeljeno nervoznost vlagateljev in da z reformo predpisov o denarnem poslovanju carinarne in železnice olajša brezgotovinski obračun in izravnanje. Za denarne zavode je predlagala zbornica vpeljavo kliringa in naslovila apel na vse poslovne kroge, da prenehajo z tezaviranjem gotovine v domačih blagajnah, ker s tem le poostrujejo situacijo.

Zapora plačil v inozemstvu

K tem raznim kalamitetam so se pridružile še druge neprilike, ki so zadele najjačje mariborsko okrožje in Prekmurje. Te kalamitete so obstojale v posledicah zapore plačil, ki sta jih dekretirali Avstrija in Madžarska. Tako so bile imobilizirane znatne vsote terjatev interesentov iz Dravske doline za izvoz lesa in drugih produktov na Madžarsko ter za izvoz poljskih pridelkov in živine v Avstrijo. Samo pri zbornici je bilo priglasenih za 9 milijonov dinarjev terjatev na Madžarskem. Zbornica je posredovala s ponovnimi spomenicami, da se sklene čimprej sporazum med našo državo na eni strani ter obema imenovanimi državama, ki bi omogočil likvidacijo teh dolgov in terjatev potom dnevnega kliringa. Žal se je rešitev tega vprašanja tako zavlekla, da se niti z zadnjim terminom, ki je bil predviden s 15. decembrom, ni še moglo aktivirati zadevne klirinške službe. S predsedniškega mesta smatram za svojo dolžnost, opozoriti trgovsko ministrstvo ponovno na nujnost ureditve tega vprašanja in potrebo pospešitve zadevnih pogajanj tako, da ti se mogla vsaj z novim letom aktivirati dnevna obračunska služba.

Nejasna bodočnost izvozne trgovine

Uvedba carin v Angliji, kontingentiranje uvoza v Franciji, stalno poviševanje carin v Nemčiji ter druge zasilne omejitve uvozne trgovine odpirajo naši izvozni trgovini vedno bolj nejasno in nesigurno bodočnost. Spričo številnih ukrepov inozemskih držav, ki so zadeli naš izvoz, je zbornica posredovala, da se v okviru splošnih kontingentov osigura primerna množina za izvoz naših glavnih predmetov, predvsem gradbenega lesa, jaje, perutnine in hmelja na zapadna tržišča. Te akcije so deloma že pokazale pozitiven uspeh, deloma pa so še v toku in jih bomo z največjo doslednostjo nadaljevali.

Za ravnovesje v drž. proračunu

Odgoditev nemških reparacijskih plačil je imela v letošnjem polletju za naše državne finance neprijetne posledice, ker so ta plačila povzročila v tekočem državnem proračunu naenkratni izpad svote 880 milijonov dinarjev. Da se obdrži državni proračun v ravnovesju, so bili potrebni odločni ukrepi, katere je izvedla kraljevska vlada z omejitvijo materialnih izdatkov in nabavk, s povišanjem nekaterih pristojbin, posebno poštne tarife in cen monopolskih izdelkov, pa tudi z zmanjšanjem osebnih prejemkov in povečanjem nekaterih trošarin, kar se je seveda vse v trgovskem prometu močno občutilo.

Samoupravni proračun!

Obenem je ministrstvo financ odredilo, da se morajo bodoči samoupravni proračuni na čeli črti znižati, da so nova obdavčenja nedopustna ter da je pri postavljanju predvidenih dohodkov treba strogo upoštevati pravičnost bremen in plačilno zmoglost prebivalstva.

Odobravamo energične ukrepe finančnega ministrstva glede samoupravnih proračunov, da se uveljavi povsod najstrožje načelo varčevanja in stremi za tem, da se z znižanjem izdatkov doseže tudi zmanjšanje bremen prebivalstva,

katerega davčna moč je v teh budih časih znatno oslajljena. Odobravamo tudi, da se investicije ne vršijo več iz rednih dohodkov, kakor je bilo to uobičajeno v letih dobrih konjunktur, vendar smatram, da ne bi kazalo in da ni pravilno, da se vse investicije brez razlike mahoma ukinejo, kajti to pomeni sterilizacijo javne inicijative, ki nam je v oni dobi, ko je

privatna podjetnost pod pritiskom razmer padla na minimum,

neobhodno potrebna, mnogo bolj kot kedajkoli prej. In če je potrebna, potem je treba skrbeti predvsem za produktivne in rentabilne investicije, na katerem polju čaka naše avtonomne edinice še mnogo prepotrebne dela. Omejiti pa je treba one investicije, ki nimajo občekoristnega pomena in rentabilnega značaja, marveč služijo le koristim maloštevilnih poedincev. Financiranje takih investicij je treba razporediti na dolgo dobo let, da se breme čimbolj zmanjša.

Samoupravne doklade so se v treh letih potrojile

Kako potreben je bil ta ukrep finančnega ministrstva, nam postane jasno, če upoštevamo porast bremena samoupravnih doklad v zadnjih treh letih, ko rentabilnost in donos trgovine, industrije in obrti občutno nazaduje. V letu dobre konjunktore 1928 so znašale vse avtonomne doklade v Dravski banovini skupaj 35 milijonov dinarjev ter so se povečale leta 1929 na 46,4, nato pa so, namesto da bi se zmanjšale, poskočile v letu 1930, ko je nastopila nagla dekonjunktura, celo na 110,3 milijona dinarjev. Vidimo torej, da so se v treh letih samoupravne doklade potrojile, dočim je zaslužek padel skoraj za eno tretjino. Zato je nujno potrebno, da se gospodarstvo naših samouprav prilagodi položaju gospodarstva in naša zbornica bo vedno drage volje pripravljena, sodelovati pri vsaki akciji, da se to prevažno vprašanje vsestransko pravilno uredi.

Potreba po štedenji v drž. proračunu

Enako kot znižanje samoupravnih davjatev je potrebno tudi zmanjšanje državnega proračuna z racionalno štedujo v vseh resorih. Mehanična redukcija izdatkov v tem oziru ni priporočljiva, pač pa smatramo, da bi se s komercialnejšo eksploatacijo prometnih naprav in ustanov, kakor železnice, pošt, brzjava in telefona, gozdov in rudnikov dali doseči mnogo večji dohodki kot se jih danes doseže. Državni proračun bremeni Dravsko banovino s povprečno 3 milijoni dinarjev dnevno, od česar odpade ca 1 milijon dinarjev na direktne in indirektno davke. Te svote postajajo za naše gospodarstvo vedno težje breme in se jih le z vedno večjimi žrtvami komaj zmaguje. Zato bodo naša bodoča stremjenja usmerjena v prvi vrsti na to, da se to breme izdatno zmanjša.

Socijalno zavarovanje

Isto, kar velja za davke in doklade, velja tudi za socijalne dajatve. Dajatve za bolniško in penzijsko zavarovanje dosežejo po zadnji statistiki v Dravski banovini že ogromno svoto 100 milijonov dinarjev letno, od katerih se morda komaj polovica vrača delavstvu v obliki prepotrebni dajatev in pomoči. Tu se stvarja aglomeracija kapitala, ki je pametna in razumna, dokler jo gospodarstvo prenese, kjer pa je treba takrat ko pričinja sila kola lomiti, tudi poskrbeti za potrebne reforme in olajšave. Žal, da imam vtis, da si oni, ki pri Središnjem uradu za zavarovanje delavcev odločajo o teh vprašanjih, najbrž niso v polni meri svesti resnosti položaja našega gospodarstva. Drugače si namreč ne morem razlagati, da se v dobi najtežjih gospodarskih prilik in največje nelikvidnosti kar preko noči poveča odstotek prispevkov za bolniško zavarovanje od 6 na 6 1/2%, češ da je ta panoga socijalnega zavarovanja postala pasivna. Smatram, da bi bilo potrebno v teh časih pač v prvi vrsti

spremeniti nekoliko organizacijo tega zavarovanja, odpraviti nepotreben centralizem in birokratizem, poenostaviti poslovanje ter racionalneje preurediti nekatere vrste dajatev, pa bi se s pametno štednjo lahko doseglo uravnoteženje izdatkov z dohodki.

Potreba po nujnih ukrepih za zaščito domačega dela

Ukrepi inozemskih držav v carinskem in trgovsko-političnem oziru zahtevajo neizogibno, da se tudi v naši državi preide k intenzivnejši zaščiti domačega dela in produkcije. Le prepogostokrat opažamo še vedno, da se radi dostikrat neznatnih razlik v cenah med domačo in inozemsko ponudbo oddajo mnoge javne dobave velikih količin blaga, ki bi ga bili v stanju producirati v isti kvaliteti doma, v inozemstvo in da se dopušča odtok zlatih deviz za izdelke, ki jih konkurenca dobavlja v našo državo, dočim domači obrati vsled pomanjkanja naročil ustavljajo produkcijo in odpuščajo delavstvo. Baš v zadnjem času imamo par takih primerov, ki vzbujajo resne skrbi in povzročajo vedno nove težkoče. Smatram, da mora današnja plenarna seja z vsem poudarkom opozoriti kraljevsko vlado, da so tu nujno potrebni ukrepi v svrhu samoobrambe, zaščite domačega trga in dela vsaj v onem obsegu, kakor ga nekatere sosednje države nekvarno vsem obvezam iz trgovskih pogodb že davno prakticirajo. Naša zbornica je v tem oziru izvršila svojo nalogo in je že na letošnji konferenci vseh gospodarskih zbornic sredi junija v Velikem Bečkereku predložila obširno študijo o ukrepih, ki so potrebni za pojačanje domačega tržišča in zaščito domačega dela. To svoje stališče smo podkrepili še pozneje pri razpravah na kongresu gospodarskih organizacij meseca septembra v Beogradu in smatramo, da je napočil skrajni čas, da se ti soglasni sklepi zbornic končno izvršijo in potrebne uredbe uveljavijo.

Novi zakoni

V zadnjem mesecu pred sklicanjem novoizvoljene Narodne skupščine beležimo uveljavljenje mnogih novih zakonov. Poleg teh se nahaja pred ministrskim svetom še veliko število raznih načrtov, ki globoko zasegajo v gospodarsko življenje, glede katerih pa žal nismo imeli prilike, da bi mogli podati svoje mišljenje. V kolikor se je zbornici posrečilo zaznati za posamezne zakone in načrte, je skušala v zadnjem trenutku uveljaviti one izpremembe, ki nam jih diktirajo obči interesi našega gospodarstva. Med temi zakoni je omeniti predvsem nov načrt zakona o socialnem zavarovanju, zakon o kontroli bank, nov rudarski zakon, pravilnik o prometu z motornimi vozili itd. V zvezi z nekaterimi teh zakonov so se pojavili tudi novi poskusi, da se razveljavijo posamezne določbe novega obrtnega reda, kolikor se tičejo pripadnosti posameznih strok pod zbornice.

Za skupne zbornice

Zbornica je bila sklicala, kakor sem že poročal na zadnji seji, za 27. novembra konferenco skupnih gospodarskih zbornic v Ljubljani, ki je izvršila veliko in koristno delo za ohranitev sinteze v gospodarski politiki in za očuvanje gospodarskega solidarizma treh glavnih panog industrije, trgovine in obrtovi. Skupne zbornice so na tej konferenci ponovno s svojim delom in nastopom dokazale, da jim je na srečo pospeševanje splošnega napredka celokupnega gospodarstva in da želijo ostati tudi v bodoče kot so bile doslej trdna opora kraljevske vlade pri reševanju težkih gospodarskih vprašanj in izdelavi gospodarske zakonodaje. Da bi mogle uspešno vršiti to vzvišeno nalogo, želijo samo, da se jim ohrani kontinuiteta dela v prosepah gospodarstva ter pospeševanje splošnega blagostanja v dobro cele države. V zmislu sklepov konference, o kateri bo podano na današnji plenarni seji še posebno poročilo, bo naša zbornica nadaljevala akcijo, ki je potrebna za zaščito pravičnih interesov skupnih zbornic.

Po tem splošnem uvodu Vam hočem sedaj v podrobnostih navesti kratak

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

pregled položaja posameznih gospodarskih panog in očrtati glavne akcije, ki jih je zbornica v teku drugega polletja izvršila:

Važne akcije v davčnih zadevah

Med davčnimi zakoni je zbornica posvečala največ pažnje izgradbi sistema reformiranega prometnega davka, kjer je bilo v prvotnih predpisih ostalo nebroj vprašanj nepojasnjenih, odnosno odprtih in so se v praksi pojavljala razna tolmačenja. Tako je zbornica vršila obsežne poizvedbe glede sporazumov za odkup prometnega davka obrtnikov, ki jih zakon predvideva. Zbornica je ugotovila, da z ozirom na negotovost sedanjih gospodarskih prilik so zaenkrat taki sporazumi nepraktični in je tudi večina obrtnišva sklenila, da se vsled tega ne more vezati s takimi sporazumi na daljšo dobo. Glede stavbenikov je zbornica pokrenila akcijo, da se oprostiti prometnega davka za prevzeta dela, ker ga plačujejo že itak za ves uporabljen gradbeni material. Finančna uprava je prvotno usvojila zbornično stališče, pa je pozneje z novim razpisom svoj prvotni pristanek razveljavila. Posebno pažnjo je posvečala zbornica vprašanju nujno potrebnih olajšav za odplačevanje davkov in davčnih zastankov, ki je postalo baš v zadnjih mesecih vsled pomanjkanja denarja posebno pereče. Zbornična prizadevanja glede odmere in pobiranja skupnega davka na uvoz poštne pakete so v celem obsegu uspela. Na zbornično intervencijo je finančna uprava tudi oprstila popravljalna dela v čevljarski stroki od plačevanja prometnega davka. Važno vprašanje za trgovsko poslovanje je upoštevanje rabatov pri odpremi skupnega davka, kjer je zbornična intervencija tudi docela uspela.

Med tekočimi zadevami bi omenil zbornični predlog, da ostanejo naročila v trgovskem prometu oproščena taks, nadalje ugotovitev pojma stalne reklame pri odmeri reklamne takse, ugotovitve odmerne podlage za oceno skupnega davka na žganje, na moko, celulozen les, tekstilije, papir, masti itd., končno glede povračila trošarine na pokvarjeno vino in pobiranje občinske trošarine na industrijsko sol. Te akcije še niso definitivno zaključene. Tudi vprašanje nenapovedanih vpogledov v poslovne knjige pri družbah je zbornica temeljito obravnavala ter bo o tem vprašanju še podan na današnji plenarni seji poseben referat. Ko je bila dne 7. oktobra zopet obnovljena omejitev deviznega prometa, je zbornica s podrobnimi poizvedbami zbrala gradivo za revizijo cenovnika vrednosti izvoznega blaga, ki podlega v zadnjem času opetovanim in naglim izpremembam.

Pešanje zaposlenosti v industriji in obrti

Konstantno pešanje zaposlenosti v industriji in obrti nam priča tudi padanje števila zavarovanih delavcev. Že marca t. l. je bilo pri Okrožnem uradu v Ljubljani za 5.768 zavarovancev manj kot v marcu lanskega leta. V aprilu je bilo povprečno število že za 6.079 manjše kot v aprilu lanskega leta. Število zavarovancev je padlo tudi v naslednjih mesecih v še večjem obsegu, medtem, ko je znašal padec za časa

gospodarske krize od sredine leta 1923 do konca 1925 samo za ca 1.500. Avgusta meseca je bilo število zavarovanih delavcev z ozirom na zaposlitev v raznih stavbnih strokah sicer nekoliko večje, toda ta pojav je bil le prehodnega značaja za dobo sezonskih del.

Rapidno padanje števila zavarovanih delavcev se je začelo zlasti z omejitvami denarnega prometa in je bilo pri Okrožnem uradu zavarovanih delavcev manj nego istega datuma lanskega leta:

- 20. IX. t. l. za 4.255 delavcev,
- 25. IX. t. l. za 5.094 delavcev,
- 30. IX. t. l. za 5.538 delavcev,
- 5. X. t. l. za 5.827 delavcev,
- 10. X. t. l. za 6.218 delavcev,
- 20. X. t. l. za 7.586 delavcev,
- 30. X. t. l. za 8.849 delavcev,
- 1. XI. t. l. za 9.119 delavcev,
- 15. XI. t. l. za 10.517 delavcev.

Padanje števila zavarovanih delavcev narašča in je doseglo 1. XII. t. l. že 11.023 delavcev. S tem v zvezi se je zmanjšala tudi celokupna zavarovana mezda dnevno za ca 400.000 Din, mesečno torej za 10 milijonov Din oziroma če bi trajalo celo leto, okrog 120 milijonov Din letno. Naravno, da se ta ogromen primanjkljaj pri prejemkih delavstva občuti ne samo pri delavstvu samem, marveč tudi pri prometu trgovcev in obrtnikov, ker se mora delavstvo pri svojih nabavah omejiti na res najnujnejše življenjske potrebščine.

(Dalje prihodnjic.)

Vzrok gospodarske krize ni izprememba državnih mej, temveč pomanjkljivo mednarodno sodelovanje

Rumunski dnevnik »Lupta« (Borba), ki izhaja v Bukarešti, je te dni proslavil desetletnico svojega obstoja s posebno jubilejno številko, v kateri so objavili svoje prispevke razni ugledni politiki in državniki iz Rumunije in inozemstva.

Poleg drugih je objavil tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš članek pod naslovom »Pot k mednarodnemu sodelovanju«, v katerem navaja predvsem glavne vzroke svetovne gospodarske krize, ki se kažejo v raznih državah na razne načine. Minister dr. Beneš naglašja, da se naziranja gospodarskih strokovnjakov o njenih vzrokih razlikujejo po tem, katerim činiteljem pripisujejo večjo važnost. Kljub temu se vsi strinjajo, da gre za krizo splošnih svetovnih razmer. Čeprav imajo razni pojavi gospodarske stiske svoje krajevne vzroke, vendar pa je treba iskati njen glavni vzrok v splošnem razvoju gospodarstva po vojni. Dr. Beneš navaja nadprodukcijo v povojni dobi restavracije, izgubo trga v Rusiji, na Kitajskem, v Indiji, kakor tudi druge pogosto navajane razloge, vpliv finančnega položaja, ki je nastal zaradi zadolženosti in vojnih reparacij, psihološki vpliv političnega vznemirjenja itd., ter pravi, da se moramo s tem tolmačenjem sicer strinjati, nihče pa se ne more strinjati s teorijo, da je do svetovne gospodarske stiske došlo zaradi teritorialnih izprememb, izvršenih z mirovnimi pogodbami. Te teorije v ostalem ne brani noben resen gospodarski strokovnjak. Do teritorialnih izprememb je v glavnem došlo samo v srednji in vzhodni Evropi, dočim je gospodarska kriza objela ves svet in najbolj pogodila države, ki niso doživele teritorialnih izprememb, kakor n. pr. Angleško ter Zedinjene države Severne Amerike.

Končno bi bilo potrebno postaviti vprašanje, ali ne bi ta kriza zadela Avstro-Ogrsko prav tako hudo, kakor je sedaj zadela države naslednice? Kaj bi bilo pri resni analizi vprašanja mogoče odgovoriti tudi na to, kakšna bi bila kriza, večja ali manjša, če bi se nove meje določile 10 km bolj proti severu ali proti jugu in če bi ena ali druga država dobila par milijonov prebivalcev več ali manj? Ako bi se proučilo vsako izmed teh vprašanj, bi se morala umakniti trditve, da je izprememba mej vzrok krize. Sedanje krize ni izzvala izprememba mej in zato tudi nova izprememba mej ne more dovesti

do likvidacije ali omiljenja gospodarske krize.

Na koncu svojega članka poudarja zunanji minister dr. Beneš dejstvo, da se posamezni narodi zapirajo pred drugimi ter skušajo doseči gospodarsko samostojnost, pri čemer naglašja, da ni in ne more biti drugega izhoda iz krize,

Iz širše seje gremija trgovcev v Ljubljani

V sredo dne 16. decembra t. l. se je vršila širša seja gremija trgovcev v Ljubljani, kateri je predsedoval načelnik veletržec g. Ivan Gregorc in katere so se udeležili polnoštevilno vsi člani in namestniki načelstva. Za overovatelja zapisnika je imenoval g. načelnik gg. Pogačnika in Kamenška. Iz poročila g. načelnika posnemamo, da se je vršila seja pod vtisom splošne in občutne gospodarske krize, iz katere ni najti povoljnega izhoda. Izčrpno je g. načelnik poročal o denarni krizi in pomanjkanju gotovine ter sporočil navzočim vse akcije, ki jih je načelstvo v tem pogledu pokrenilo pri banski upravi, kakor tudi pri zastopnikih denarnih zavodov, katere je opozoril na prekaren položaj, v katerem se nahaja ljubljanska trgovina in prosil, da se pokrenejo potrebni koraki, da pride ljubljanska trgovina čimprej do polnejšega poslovnega razmaha. Ugotovilo se je, da se položaj vzlic vsem intervencijam ne samo gremija temveč tudi ostalih gospodarskih korporacij še ni izboljšal in da pričakuje trgovstvo v oči gled trajajoči gospodarski krizi še hujše gospodarske udarce. Odbor je nadalje podrobno razpravljal o predlogih posameznih sekcij, ki so načelstvu predložile obširno spomenico glede kreditiranja blaga in soglasno odobrile predloge Zveze trgovskih gremijev, ki jih je tudi ljubljanski gremij razposlal vsem članom v vednost in ravnanje.

Odbor je v svesti si težkega gospodarskega položaja in pomanjkanja gotovine soglasno sklenil, da izda gremij posebno opozorila vsem članom o detaljne trgovine, s katerim se kupujoče občinstvo opozarja, da so trgovci vsled gori navedenih dejstev v bodoče prisiljeni prodajati blago le proti gotovini oziroma nabavni knjižici. Da se olajša kupujočemu občinstvu nabava blaga, se toplo priporoča Kreditno zadrugo detaljnih trgovcev, ki ma svoj sedež v »Trgovskem domu« in katera nudi vsakemu, ki si hoče nabaviti blago na daljše obroke, izredno ugodnost. Zato se tudi članstvo naproša, da stopi v čim ožji stik s Kreditno zadrugo, ker le na ta način bodo trgovci obvarovani pred izigravanjem netočnih in slabih plačnikov.

Gremijalno načelstvo se globoko zaveda težkega položaja v katerem se nahaja ljubljanska trgovina. Zato tudi ne bo izpustilo nobene prilike, da ne bi v enem ali drugem slučaju na to opozarjalo merodajne faktorje in stalo v tesni zvezi z vsemi člani kakor tudi, da bo o vseh potežkočah,

kakor povratek na pot, ki se je že prej pripravljala in ki jo predstavlja mednarodno sodelovanje. Omogočenje gospodarstva, ki se upravlja po načrtu, izdelanem na podlagi mednarodnega sporazuma o produkciji v državnem, evropskem in svetovnem okvirju.

in morebitnih ukrepah, ki bodo potrebni, da se obvarujejo interesi slehernega trgovca, stalno obveščalo članstvo in dajalo točna navodila, kako naj se v bodoče ravna, da se izogne vsem morebitnim iznenadjenjem. Ker se je baš v času gospodarske krize pojavila akcija mestnega socialnega urada za zbiranje daril najrevnejšim, je odbor na predlog predsednika Zveze trgovskih gremijev g. Kavčiča, soglasno sklenil, da izvede gremij trgovcev pomožno akcijo popolnoma samostojno ter se je v ta namen izvolil poseben odsek, kateremu načeluje veletržec in podnačelnik gremija g. Albin Smrkolj. V odsek so bili izvoljeni gg. Anton Verbič, Josip Bahovec, K. A. Kregar, Fran Pogačnik in Pavel Fabiani. Ta odsek ima nalogo, da takoj izvede nabiralno akcijo in članstvo obvesti o sklepu s prošnjo, da naj v ta namen ne daje daril nikomur in se ravna po navodilih akcijskega odbora. Članstvo bo tudi dobilo posebno opozorila, ki naj jih nabije v poslovnih prostorih na vidnem mestu.

G. načelnik Gregorc je podal tudi izčrpno poročilo o predlogih glede znižanja mestne trošarine, ki so bili pri razpravah v finančnem odseku mestne občine v znatni meri upoštevani.

Gremijalni tajnik g. Lojze Šmuc pa je podal izčrpno poročilo o določilih novega obrtnega zakona. Vsak član načelstva je tudi dobil nov obrtni red. Ker je že Zveza trgovskih gremijev na svoji predsedstveni seji razpravljala o izpreminjavalnih predlogih novega obrtnega reda je o tem odpadla debata. O obrtnem redu samem bo pa gremij sklical posebno sejo, na kateri se bo temeljito razpravljalo o vseh določilih.

Končno so se rešile še nekatere prošnje in določile nove smernice za bodoče poslovanje gremija. S.

Povpraševanje po našem blagu v inozemstvu

»Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine« prinaša v svoji 26. številki številna povpraševanja inozemskih trgovcev po našem blagu. Predvsem se pa iščejo sledeči predmeti:

Zivalski proizvodi: kože, podplati, suho meso, gnjat, divjačina, žive jerebice za plemo, ter lisičje in zajčje kože. Poljedelski proizvodi: sveže sadje, slive, hmelj, detelja, seno in slama, sveže sadje ter oljčno olje.

Gozdarski proizvodi: parjena orehovina, les za zaboje, parjena bukovina, hrastov in kostanjev tanin, zaboji za sadje, obroči za zaboje in pohištvo.

Povpraševanja so tudi po granitu in

marmorju za spomenike, po morski peni, lanenih in konopljenih izdelkih, čipkah in vezeninah, klobučevini, železnih žeblih za zaboje, papirju za zavijanje sadja, vrveh, keramičnih izdelkih, steklenih izdelkih itd.

Vsi zainteresenti naj se obrnejo direktno ali na Zavod sam ali pa na uredništvo »Glasnika«, kjer bodo brezplačno prejeli vse potrebne informacije.

že v 24 urah barva, plestra in kemično snati ob-
leke klobuke itd.
škrabi in svetilnika arajce, ovratnike in manšete. Pero, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH.

Ob novemu letu pridobivajte »Trgovskemu listu« nove naročnike!

Kdor pomaga listu, pomaga skupni stvari, pomaga samemu sebi.

I. Slanovic

splošno ključavničarstvo
Ljubljana, Gajeva ulica 2

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijelno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz mendenine ali železno poniklovana.

Obrtno zadrugi nadzornik Založnik

»Trgovska samopomoč«

Trgovski gremij mariborski je leta 1927 ustanovil poleg svoje vrlo lepo uspevajoče bolniške blagajne samostojnih trgovcev še Trgovsko Samopomoč za zagotavljanje posmrtnine članskih svojcev. Z raztegnitvijo na industrijalce, obrtnike, svobodne akademske poklice, javne in zasebne nameščence in njihove svojce iz bivše mariborske oblasti vstevši brežiški in laški srez je institucija dobila trdno podlago za razvojne možnosti in samostojno upravo. Blagajna je kot ustanova po zakonu o registrovanih pomožnih blagajnah podrejena nadzorstvu upravnih oblasti.

Člani blagajne so razdeljeni na dve skupine po starosti do 50 ali nad 50 let. Jedro zavarovanja obstoja v tem, da vsak član ob vstopu plača blagajni znesek Din 75— kot 3-kratni posmrtninski prispevek, pozneje pa vsakokrat ob smrti kakega člana iz dotične skupine Din 25—, po članovi smrti pa blagajna izplača članovi vdovi, otrokom, starišem ali vnaprej določeni drugi osebi na podlagi uradne smrtovnice tolikokrat po Din 25—, kolikor šteje skupina takrat članov. S 25-letnim članstvom si član pridobi pravico do posmrtnine za stalno in mu ni treba več plačevati posmrtninskih prispevkov.

Član, ki po 5-letnem članstvu radi brezposelnosti, bolezni ali konkurza obuboža, se ne izključi, ampak se po njegovi smrti izplača posmrtnina v običajni izmeri po odbitku neporavnanih prispevkov. Ta določba je posebno za trgovce, obrtnike in uradnike velike važnosti, ker posmrtninski prispevki po sedanjih izkušnjah tudi pri 25-letnem članstvu ne presegajo ¼ zavarovane svote.

Upravni stroški se za vsako leto posebej določijo po proračunu in so znašali doslej malenkost Din 20— na člana in leto.

O vsem tem se je že pisalo. Povod, da ponavljam navedene podatke, mi dajejo večstranska vprašanja za pojasnila, iz katerih sklepam, da so gremiji svoječasne okrožnice in tiskovine neizrabljene zložili v arhive. Pa še iz drugega razloga. Z novim letom se začne izvajati zavarovanje po spremenjenih pravilih, ki nanovo uvajajo doslej nepoznano karentno dobo, kdor želi s pristopom takoj pridobiti pravico do posmrtnine, mora pristop prijaviti še pred 31. decembrom in istočasno nakazati Trgovski Samopomoči v Mariboru na ček račun št. 13.135 3-kratni posmrtninski prispevek Din 75— in vstopnino, katera znaša do 30. leta Din 10—, do 40. leta Din 20—, do 50. leta Din 30—, do 60. leta Din 45—, do 70. leta Din 60—, tako da plača n. pr. član v starosti 46 let skupno Din 115—.

V boljšo orientacijo dodajem, da po dosedanjih izkušnjah umre letno 6 članov. Namen je, zbrati v vsaki skupini po 1000 članov in na ta način zagotoviti vsakemu članu posmrtnino Din 25.000— za letni prispevek, ki ne bi prekašal Din 375—. Da ta namen še ni dosežen, je pripisati le deloma gospodarski krizi, povečini pa običajni človeški lahkomišelnosti, s katero zanemarjamo najkoristnejše socialne ustanove, ker niso prisilne, zaradi malenkostnih plačil, med tem ko istočasno na drugi strani desetere svote lahkomišelnosti in brezsmotreno izmetavamo.

V današnjih nesigurnih gospodarskih prilikah je za trgovca, obrtnika in nameščence, ki navadno nima ob smrti svojcem kaj zapustiti, dvakrat važno, da jim s tako cenimim zavarovanjem zagotovi pripomoč vsaj za najnujnejše izdatke. Premišljujete in ravnajte.

Zitni režim

(Predlog zborničnega člana gosp. Jakoba Zadravca v zadevi razmer, ki so nastale po uvedbi žitnega monopola v mliniški obrti in v mliniški industriji Dravske banovine).

1. Z zakonom od dne 5. septembra t. l.

bil je razširjen žitni monopol na vse banovine jugoslovanske države. Tem povodom razdelili so se mlini v dve skupini: v mline na merico in v trgovske mline. Mlini na merico (kmetski mlini) smejo predelovati pšenico v 80% enotno moko proti plači mlenine in natura. Zasluzek, obstoječ v merici, morajo prodajati le trgovcem-nakupovalcem, ki so registrirani pri Privilegirani izvojni družbi. Moke ne smejo prodajati, a voditi morajo knjige, ki jih dostavlja Priv. izvozna družba po visokih cenah. Zamenjavati ne smejo in so tako prisiljeni, da kmetsko zrno v majhnih skupinah zmeljejo. Ta način mletja jim povzroča na njih — že abstrahiramo redke izjeme — primilivnih napravah podražene obratovanja, poleg tega pa še nezadovoljnost kmetov-pomelajev, ker si peč tudi naš kmet želi, da dobi za svoj zlahni pridelek, to je za pšenico, sortirano moko za takozvano boljšo (praznično) porabo, to tembolj, ker se itak za vsakdanjo porabo poslužuje kruha iz zmesi ali iz rži in koruze. Pšenična enotna moka po predpisih Priv. izvozne družbe pa zamore odgovarjati le še kmetu pri porabi. Boljšo sortirano moko mu pa pušurki mlinar po zakonu ne sme, večasih pa tudi nuditi ne more.

2. Še bolj tragično stoji razmere v trgovskih mlinih. Trgovski mlini sme pšenico kupovati edinoole potom Priv. izvozne družbe z visokim, momentano 8000 Din znašajočim doplačilom; on sme sicer moko prodajati, ne sme pa iste ne zamenjati, ne mleti trgovcem-zamenjavcem. V naši Sloveniji je bilo pred 5. septembrom, izvemši dveh velemlinov, 40 trgovskih mešanih mlinov, ki so mletli pšenico za trgovino, obenem pa tudi za zamenjavo kmetom, v okolici mest pa za veletrgovce-mokarje. Tem mlinom je z uvedbo žitnega monopola odnosno z uredbo Priv. izvozne družbe popolnoma odvzeta možnost eksistence. Nešteto njih je ustavilo svoje obrate, vsi pa so na več kot polovico skrčili svoja obratovanja, saj je razumljivo, da kmetu ne more konvenirati, da prodaja svojo pšenico po Din 160,—, a da kupi moko, podraženo radi doplačila Priv. družbi, recimo po Din 400,— in dražje. Na tej nesrečni uredbi trpi vse od kmeta dol do trgovca-zamenjalca.

Sedaj pa še en pogled na razmere trgovskih mlinov v Sloveniji. Prav te dni sem dobil offero nekega banatskega mlina. Mlin ponuja moko, sortirano na bazi Din 375,— Celje, kamor ima najmanj Din 45,— pro 100 kg vozarine.

Če preračunamo izmetlje po najvišjih percentih posameznih vrst, ugotovimo, da dobi iz 100 kg predelane pšenice

Pšenica doplačilo decemb. Din 160,—
dovoz " 80,—
" 5,—
vreče 7,—, obratni davek 2-50, provizija 1-50, režije brez zasluzka 16,— per 100 kg, skupaj " 27,— " 272,—

zguba bi znašala torej Din 20-80 per 100 kg.

Lahko bi naštel še nešteto takih slučajev, mirno pa trdim, da pošten mlinar ob takih razmerah eksistirati ne more in da je obstoj stare naše mliniške industrije v Dravski banovini žrtev razmer in zapisan propadu.

Prepoved zamenjave in mlenja trgovcem-grosistom je za mlinarje v Dravski banovini neutemeljena odredba, kakoršnjih niti med vojno, ko je bila aprovizacija silno otežkočena, niso bili deležni, saj je še vsem znano, da so takrat naši mešani mlini vodili poseben pšenični sklad »Umtauschstock« in polagali o svojem obratovanju račun.

Kar je bilo takrat mogoče, bi, mislim vsaj, bilo tudi sedaj prav in predlagam: Slavna zbornica naj potom naše parlamentarne delegacije izposluje, da se žitni režim brezpogojno ukine, dokler se pa izvaja, naj se:

1. Kmetski mlini oproste kontrole glede mletja pšenice.

2. Mešanim in trgovskim mlinom v Dravski banovini, ki so se do 5. septembra t. l. bavili z zamenjavo, naj se dovoli, da vzdržujejo »Umtauschstock« in da zamenjujejo iz tega sklada in da vodijo o tem posebno evidenco. Zasluzek po izvršenem doplačilu smejo uporabiti v trgovske svrhe, lahko pa se tudi račun zamenjave uredi na karte občinskega predstojništva. Istim mlinom naj se dovoli mlenje trgovcem-grosistom pod pogojem, da so trgovci dokazali nakup pšenice potom Priv. izvozne družbe in da si oskrbe potrebne plombe.

3. Mlini v bački banovini naj se stavijo pod strožno kontrolo, da ne bodo onemogočali obstoj onim, ki morajo dovajati pšenico po železnici.

4. Doplačilo v Sloveniji naj se za pasivne kraje restringira vsaj za polovico ali pa sploh opusti.

RO-LEX knjigovodstvo

VSAK DAN BILANCA

„KARTOTEKA“ d. z. o. z.

Ljubljana, Selenburgova 6/1

Telefon šte. 33-38

Kdor podpira »Trgovski list« koristi skupnosti, koristi pa najbolj tudi samemu sebi!

Zato čitaj list redno in priporočaj ga tudi vsem svojim prijateljem!

Ljubljanska borza

Tečaj 23. decembra 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2261-55	2268-39
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	783-86	786-22
Budimpešta 100 pen ^g	—	—
Cu 100 fr.	1097-85	1101-15
Dunaj 100 »ngov	—	—
London 1 funt	188-11	195-61
Newyork 100 dolarjev	5604-43	5621-43
Pariz 100 fr.	221-32	221-98
Praga 100 kron	166-54	167-04
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	283-74	289-74

POJASNILO. Tiskarna »Mercur« opozarja vse cenj. interese na novo izšli Obrtni zakon, da naj ne reklamirajo pri njej Obrtnega zakona, za katerega so vnaprej poslali denar, ker ona nikdar ni zahtevala denarja vnaprej. Obrtni zakon, ki ga je tiskarna »Mercur« založila, je izšel že pred tremi tedni in se dobi v tiskarni, Gregorčičeva ul. šte. 23, za ceno broš. izvod Din 20,—, vez. Din 25,—, po pošti Din 3,— več. Toliko v vrednosti, da ne bo nepotrebnih reklamacij, ker pisarna ne more odgovarjati posameznikom na reklamacije, ki se nje ne tičejo.

Brezposelnost narašča tudi v Franciji

Val brezposelnosti je končno zajel tudi Francijo. Med tem ko so našli v Franciji v avgustu t. l. komaj 37.573 brezposelnih, znaša njih število začetkom tega meseca že 92.157. Ni čuda radi tega, da to naglo naraščanje brezposelnih straši vse prizadete faktorje Francije, ki na vse pretege iščejo najkrajšega izhoda iz te zagate. Ob tej priliki se je v francoski javnosti tudi sprožilo vprašanje zaposlitve tujcev v Franciji, katerih število znaša 1.893.019. Vprašanje o zaposlitvi tujcev v Franciji smatra francoska vlada poleg organizacije javnih del za najvažnejše, od katerih rešitve je v veliki meri odvisna rešitev vprašanja brezposelnosti.

Zanimive so številke, ki nam govorijo, koliko tujih delavcev v Franciji odpade na posamezne države. Prvo mesto zavzema tu Italija s svojimi pol milijona delavci, Špancev je 250.000, Poljakov 400.000, Belgijcev 230.000, Švicarjev 80 tisoč, Rusov 70.000, Nemcev in Avstrijcev 45.000, Grkov 40.000, Čehoslovakov 28.000, Jugoslovancev 25.000, Portugalcev 8000 in ostalih narodov (Madžarov, Romunov, Bolgarov itd.) 187.019.

Največ izmed teh delavcev je zaposlenih v poljedelstvu; tuji zavzemajo med francoskimi poljedelci dobro četrtino vseh delavcev, t. j. 300.000. V severnih rudnikih je zaposleno do 80% tujcev, v vzhodnih pa do 45%; v premogovnikih znaša to število od 40—50%. Gradbena obrt zaposluje okroglo 75% tujcev, kemijska pa do 25%.

Pripomnimo pa naj, da francoska uradna statistika ne upošteva ženskih delovnih moči; če prištejemo še te, tedaj bi število tujcev v Franciji gotovo znašalo kake 3 milijone.

Razumljivo je radi tega, da tudi vse druge države z veliko pozornostjo zasledujejo vprašanje francoske brezposelnosti, ker so pri njegovi rešitvi direktno tangirane.

Oprostitev poštnih taks

Nj. Vel. kralj je na predlog prometnega ministra in po zaslšanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izpremembi zakona o pošti, brzojavu in telefonu z dne 16. julija 1931.

Cl. 1. — Cl. 72 se izpremeni in se glasi:

Vsako brzojavno in telefonsko sporočilo, ki se izvrši preko brzojava in telefona za javni promet, je podvrženo plačilu predpisanih taks.

Plačila teh taks so oproščeni: 1. Nujna uradna brzojavna sporočila državnih oblasti in ustanov in državnih organov, poslanih uradno v medsebojnem odnošaju in v odnošaju z občinskimi oblastmi. — 2. Nujna brzojavna sporočila občinskih oblasti, kadar odgovarjajo državnim oblastvom in ustanovam v čisto državnih, nujnih stvareh. — 3. Nujna telefonska sporočila državnih oblasti in ustanov ter nujna brzojavna in telefonska sporočila občinskih oblasti v medsebojnem odnošaju ali v odnošaju z državnimi oblastmi in ustanovami v primeru vojne ali mobilizacije vojske, poplav, potresov, večjih neredov, epidemij v širšem obsegu in drugih podobnih nesreč. — 4. Uradna telefonska sporočila poštnih, brzojavnih in telefonskih ustanov in organov v listem obsegu, ki ga predpiše prometni minister. — 5. Meteorološka in potresomerska brzojavna in telefonska sporočila državnih in privatnih zavodov in njihovih dopisnikov odnosno poverjenikov. — 6. Nujna telefonska in brzojavna sporočila društva Rdečega križa državnim oblastem in njihovim odborom, kakor tudi podobnim društvom Rdečega križa v primerih, predvidenih pod točko 3. tega člena.

Vse dosedanje oprostitve brzojavno-telefonskih taks, ki niso določene v tem zakonu, izgube veljavo z razglasitvijo tega zakona.

Takse za pisana brzojavna in telefonska sporočila se pobirajo po številu besed, taksa za telefonski razgovor pa po trajanju razgovora in razdalji med obema krajema, če prometni minister drugače ne odredi.

Pošiljatelj brzojavke ali fonograma, odnosno telefonski naročnik ali trgovor-

nik je dolžan nadoknaditi državi vso premalo plačano takso, prav tako pa ima pravico na povračilo previsoko pobrane takse.

Cl. 2. — Takse za uradna-brzojavna sporočila državnih oblasti in ustanov in državnih organov, poslanih uradno v medsebojnem odnošaju in v odnošaju z občinskimi oblastmi, in nujna brzojavna sporočila občinskih oblasti, odgovori državnim oblastvom in ustanovam v čisto državnih nujnih stvareh, se ne bodo pobirale, že plačane pa ne vrnilo.

Cl. 3. — Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Razpošiljalnica »Fides« M. Kopač.

Obratni predmet: Trgovska agentura in razpošiljalnica čevljev, pletenin in malega orodja.

Imetnik: Kopač Marija, trgovka v Ljubljani, Dunajska cesta 97.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 7. novembra 1931.

(Firma 955/31 — Tr. A VII 75/1)

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Bajt Tončka.

Obratni predmet: Trgovsko vrtnarstvo in trgovina s cveticami.

Imetnik: Bajt Antonija roj. Vrtačnik, trgovka v Ljubljani, Selenburgova ul. 6.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 14. novembra 1931.

(Firma 987/31 — Rg. A VII 76/1)

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Mlinar Adolf, družba z o. z.

Obratni predmet: Izvrševanje pleskarske in soboslikarske obrti, nakupovanje za to potrebnih surovin in orodja.

Visokost osnovne glavnice: Din 500.—

Na to vplačani zneski v gotovini: Din 2500.—

Apport v vrednosti Din 2500 je do- rešen.

Poslovodje: Mlinar Adolf, pleskar- ski in ličarski mojster v Ljubljani, Bežigrad 16.

Glavan Ivan, pleskarski, slikarski in ličarski pomočnik v Ljubljani, Vodovodna cesta 58.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 14. novembra 1931.

(Firm. 988/31 — Rg C V 23/1.)

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Mengeš.

Besedilo: Hribar & Ko.

Vsled izstopa družabnika Valenti- na Hribarja iz družbe je prenehala javna trgovska družba.

Edini lastnik tvrdke je dosedanji sodružabnik Hribar Mihael.

Besedilo firme in podpisovanje iste ostane nespremenjeno.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 7. novembra 1931.

(Firm. 951 — Rg A VI 64/2)

Izbrisali sta se nastopni firmi:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Ščurk & Vrtačič.

Vsled razdružitve.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 7. novembra 1931.

(Firm. 952 — Rg. VII 26/2.)

Sedež: Ljubljana VII.

Besedilo: I. Keber & Cie.

Vsled razdružitve in opusta obrata.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 14. novembra 1931.

(Firm. 977 — Rg. A III 178/6.)

dobim, da ostane mlinu . . . Din 213-90.
Ker pa stane pšenica Din 160,—
pribitek pa . . . Din 80,—
in dovoz z vozarino Din 5,— Din 245,—,

moramo opravičeno trditi, da z
zgubo . . . Din 31-10
per 100 kg mlin ne dela, ampak da si
pomaga na način, ki ni v skladu z zake-
nom s tem, da ne prijavlja svojih naku-
pov. Ta način je sicer nekoliko nevaren,
je pa zato tembolj rentabilen, saj znaša
trenutno samo doplačilo Din 8000,— per
vagon!

Enako nesorazmerje kaže kalkulacija
na bazi cene mlina v Virovitici. Ta kal-
kulacija se glasi:

45% moke 0gg/0g à 380 . . . Din 148-50
10% moke 2 . . . à 310 . . . " 31—
7% moke 5 . . . à 290 . . . " 20-30
8% moke 6 . . . à 240 . . . " 19-20
8% moke 7 . . . à 190 . . . " 15-20
20% otrobi . . . à 85 . . . " 17—

Din 251-20

Foteaparate, očala, daljnogledce, ure
in zlatnino, kupite najbolje pri tvrdki
Fr. P. Zajec, optik in urar, Ljubljana,
Stari trg 9.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavko: Kredit Ljubljana. - Telefon št.: 2040, 2457, 2548;
Interurban: 2706, 2806. - Peterson international Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borsna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti i. t. d.

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z o. z.
Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

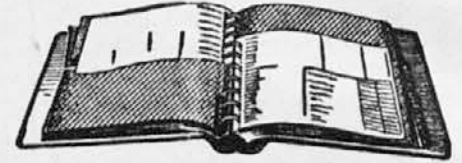
KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah, ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna

ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

»AGRIPPA« kartoteka v obliki knjige

je praktična, moderna, ker nima predalov in omar, je pa tudi poceni

Pojasnila in navodila daje »AGRIPPA«-kartoteka LJUBLJANA, Selenburgova ulica šte. 1

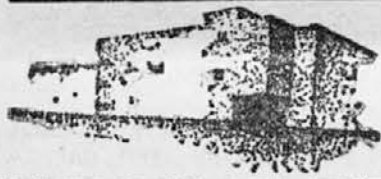
Trgovci! Naročajte blago pri tverdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“.

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

GRADBENO
PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA ••

MIROSLAV ZUPAN - Ljubljana

STAVBENIK Poštni ček. račun šte. 12.834 Telefon šte. 2103

Beton, železobetonske vodne zgradbe, arhitektura ter vsakovrstne visoke zgradbe itd. •• Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbne stroke •• Tehnična mnenja •• Zastopstvo strank v tehničnih zadevah

Spedijsko podjetje

R. Ranzinger

Telefon št. 20-60

Ljubljana
prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecijske
robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Kristalna soda

v vrečah po 50 in 100 kg.

Pralni lug znamke »Zora« z 5% mila.

Pakovan v zavrtkih po 1/4 kg. Zaboji po 25 kg.
Odrpno blago v zabojih po 50 kg.

Pralni milni praški znamke »Zora«.

Kvalitete »Prima«, pakovan v zavrtkih po 1/4 kg.
Zaboji po 25 kg.

Odrpno blago v zabojih po 50 kg.

Kvalitete »Ekstra«, odrpno blago v zabojih po 50 kg.
Zahtevajte ponudbe od tverdke!

Dolničar & Richter, Ljubljana
Zvonarska ulica

Brzjavki: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Ljubljana
Zaloga spirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode.
Veletrgovina kolonijalne robe. Dunajska cesta 33
Veleprazarna kave. Mlini za dišave.
Točna postrežba Ustanovljeno leta 1840 Cenik na razpolago

Ideal

Ustanovljeno leta 1906.

Najboljši stroji! Vsak kupec najboljša referenca
Tudi na obroke dobavi tverdka

The Rex Co.

Ljubljana
Gradišče 10

Telefon
2268

Zagreb
Sajmište 56

Erika

Ustanovljeno leta 1906.

TISKARNA MERKUR
Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, barvočrtke, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Ljubljana, Gregorčičeva 23
Telefon 25-32

Lastna
knjižgo-
veznica